

STARÝ HROZENKOV

HISTORIE

Za první přímou písemnou zmínku o existenci obce považujeme výčet obcí, které patřily k majetku vizovického kláštera Smilheim z roku 1261, který založil Smil ze Střílek. Ve stejném roce, v roce 1261, totiž část území, zvané Vysoká Lhota u potoka Hrozinkova až po hranici vsi Drítomá, věnoval tomuto klášteru král železný a zlatý Přemysl Otakar II. Historie Hrozenkova je ale starší. Narozdíl od ostatních oblastí Kopanic, dochází k prvnímu organizovanému osídlení za vzniku moravsko-uherské hranice už v 11. století. Nešlo však o poddanskou vesnici, ale o osídlení rozptýlené po celém území obce, která tehdy zahrnovala i katastry nynějších obcí Vápenice, Vyškovec a Žitková. Ty se osamostatnily až v roce 1919. K obci dále náležela velká část území okolních moravských i slovenských obcí- od dnešní Rasové až po hřeben hory Chabové nad Hornú Súču a po údolí Brusné západně od Drítomi ve směru západ a od Sptytina (dnešní Pitín) po údolí Zlatného potoka na území dnešní Březové ve směru sever-jih. Bylo to svobodné pohraničí, zvané původně "Hozné Pusty", později pak "Pusty Hrozinkow" nebo "Rozinkov".

Základem obživy obyvatel tohoto rozsáhlého území byl především chov hovězího dobytka, pěstování ječmene, ovsa, pohanky, žita, pšenice, řepy, brambor a produkce z ovocných stromů. Lid se zde držel velmi dlouho svých tradic, čímž si zachoval národopisný svéráz, vyjádřený písněmi, nářečím, krojem, výšivkami, stavbami a zvyky. V 18. století byl ve Starém Hrozenkově celní úřad. V pol. 19. stol. tu stával celní a třicátkový úřad, tři mlýny, pila a dvě hospody. Silnice z Uherského Brodu byla vybudována jako poštovní v roce 1841, Jezdily po ní dostavníky směr Uherský Brod-Trenčín s přepřaháním koní ve Starém Hrozenkově. V současné době je to mezinárodní hlavní silnice E50, rekonstrukce této silnice jako magistrály probíhala v letech 1936-39. Severně od obce v tratích Skalky a Šagátky se nacházejí obrovské čedičové a andezitové balvany, které byly využívány jako stavební kámen. Koncem 20. let minulého století se začalo s průmyslovou těžbou tohoto kamene. Byla vybudována úzkokolejná dráha a pozemní lanovka, byl postaven také nový drtič kamene a od něj vedla visutá lanová dráha přímo do středu obce. Těžba byla zastavena v roce 1982. V současnosti je opuštěný [hrozenkovský lom](#) chráněnou krajinnou oblastí.

ZAJÍMAVOSTI

Ke kulturním památkám Starého Hrozenkova náleží farní kostel Narození Panny Marie z roku 1774, postavený v pozdně barokním stylu, kaple ze 17. stol., stojící u rybníka a socha sv. Jana Nepomuckého z roku 1830. Každý rok v polovině června probíhá v obci festival dechových hudeb s účastí moravskou i slovenskou, v polovině července se konají tradiční Kopaničářské slavnosti za účasti folklórních souborů z obou stran moravsko-slovenského pomezí. Každoročně je v naší obci začátek září obdobím hodů, dožínek a krojovaného průvodu vesnicí, při kterém jsou představeny hospodářské stroje a nářadí, které používali při své lopotné práci naši předkové v minulých stoletích. Hrozenkovské hody bývají také spojeny s prezentací tradičních kopaničářských výrobků a také produktů místních ekologických zemědělců, kteří mají v této oblasti významné zastoupení.

KULTURNÍ TRADICE

V obci jsou dodnes živé lidové tradice a starohrozenkovský kroj charakteristický křížkovou výšivkou patří k nejzajímavějším lidovým oděvům na Slovácku. Každý rok v polovině června probíhá v obci festival dechových hudeb s účastí moravskou i slovenskou a v polovině července se v místním amfiteátru konají tradiční Kopaničářské slavnosti za účasti folklórních souborů z obou stran moravsko- slovenského pomezí. Začátek září je obdobím hodů, dožínek a krojovaného průvodu vesnicí, při kterém jsou představeny hospodářské stroje a nářadí, které používali při své lopotné práci naši předkové v minulých stoletích. Hrozenkovské hody bývají také spojeny s prezentací tradičních kopaničářských výrobků a také produktů místních ekologických zemědělců, kteří mají v této oblasti významné zastoupení.

STARÝ HROZENKOV JAKO SOUČÁST CHKO BÍLÉ KARPATY

Starý Hrozenkov leží na moravsko-slovenském pomezí v malebné oblasti [Bílých Karpat](#). Je to neobyčejně přitažlivá krajina s bohatstvím přírodních krás. Po obou stranách hranice se mozaikovitě střídají kopce s rozsáhlými listnatými a jehličnatými lesy, a široká údolí rozlehlých květnatých luk. Přírodní bohatství představuje nesmírné množství druhů rostlin a živočichů, kteří obývají různorodé biotypy Bílých Karpat. Mnohé z těchto druhů jsou velmi vzácné a ohrožené. Kopanice, jak se moravská i slovenská část Bílých Karpat odedávna nazývá, byly a jsou především zemědělskou oblastí. Drsné, chladné podnebí víc nedovolovalo.

Základem obživy byl především chov hovězího dobytka, pěstování ječmene, ovsa, pohanky, žita, pšenice, řepy, brambor a produkce z ovocných stromů. Běžně se doma pálila slivovice nebo chovaly ovce. I dnes můžete na skromných zemědělských usedlostech, roztroušených po kopcích Vápenic a Žítkové, vidět pást se koně, krávy, ovce a pracovat lidi.

Ani staletími se tu téměř nic nezměnilo. Na mnoha místech se zachovaly rázovité chalupy, tolik typické pro Kopanice, i lidé se nadále drží své těžké práce, ale také svých tradic, zvyků, nářečí a písní...

V zájmu zachování vyjimečného přírodního a kulturního dědictví byly Bílé Karpaty a s nimi i Starý Hrozenkov, vyhlášeny chráněnou krajinnou oblastí. Stalo se tak v roce 1980. Chráněná oblast na české straně pohorí Bílých Karpat čítá plochu bezmála 715 km². Mezinárodní uznání hodnot Bílých Karpat vedlo v roce 1996 k zařazení CHKO Bílé Karpaty do sítě biosférických rezervací UNESCO.

Ale jak i nadále zachovat to, co udělalo tuto krajinu tak vzácnou? Jak obnovit ještě pevnější symbiózu člověka s přírodou a krajinou na prahu nového tisíciletí? Přispět snad může rozvoj šetrného cestovního ruchu, agroturistika, cyklo a pěší turistika, ale i zájem o zdejší zemědělské a řemeslné produkty. Každý návštěvník naší krásné oblasti může přispět svou přítomností a zájmem o poznávání jejích hodnot.



Starohrozenkovský lom

Lom Skala nebo Hrozenkovský lom je jediné místo v Bílých Karpatech, kde lze pozorovat sloupcovitou odlučnost bazaltu (čediče). V oblasti mezi Uherským Brodem, Bojkovicemi a Luhačovicemi se v podloží nachází řada hlubokých trhlin, která byla před několika milióny let příčinou podpovrchových výlevů magmatu.

Pozůstatkem je kromě lokalit andezitů u Uherského Brodu, Nezdenic, Záhorovic a Komni také zdejší ložisko bazaltu. Jedná se o hrubozrnný bazalt dolerit, bohatý hořčíkem. Od minulého století zde probíhala těžba silničního kamene. Podrbný geologický průzkum pak začal v roce 1956. Lom je v současnosti mimo provoz, je však častým cílem geologických exkurzí.

I z hlediska květeny je tento lom zajímavou lokalitou. Roste tu totiž několik druhů, které jsou jinde v Bílých Karpatech velmi vzácné. Je to např. Oman hnidák (*Inula conyza*), nepřiliš nápadná, až metr vysoká rostlina, a vrbka rozmarýnolistá (*Chumerion dodanali*), která roste na mokřím dnu lomu. Najdeme zde i Jetel zlatý (*Trifullum aureum*). Všechny tyto druhy rostou od července až do podzimu.

Opuštěné lomy, na jejichž dně se nacházejí trvalé vodní plochy, bývají velmi často útočištěm obojživelníků, kteří je vyhledávají zejména v době rozmnožování.

Takových míst není v oblasti Bílých Karpat mnoho. Mlok skvrnitý (*Salamandra salamandra*) je díky svému žlutočernému zabarvení nezaměnitelný. Většinu života tráví na souši, vodu vyhledává v době rozmnožování. Aktivní je zejména v noci. Přes den se ukrývá v děrách či štěrbinách. A vylézá jen za deštivého počasí.

Čolek horský (*Triturus alpestris*) je způsobem života závislý na lesním prostředí. V době rozmnožování vyhledává spíše menší vodní plochy v lesích, často také jezírka v lomech. Živí se hmyzem, ale troufne si i na malé pulce.

Kuňka žlutobřichá (*Bombina variegata*) vylučuje žlutými skvrnami na povrchu těla sekret, který může způsobit alergickou reakci. Je velmi podobná kuňce obecné, od které se liší menší závislostí na trvalé vodní ploše.

Sokolí kameň

Milovníkům přírody a kratších turistických pochodů bych vřele doporučil pěší túru na Sokolí kameň (696,5 m.n.m.). Je to malá skála vyčnívající z lesa a poskytující pěkný rozhled do okolí, až do údolí řeky Váh. Zvláště pak v jarních měsících je na co se dívat, všechno kolem kvete a voní.

Sokolí kameň najdete kousek za slovenskou hranicí, pokud půjdete z Mikulčina vrchu po červené turistické značce. Přístup je možný i ze slovenské strany z obce Drietoma, kam se dostanete ze Starého Hrozenkova autobusem. Celá trasa je zakreslena na mapě.

Túra není náročná, její celková délka z obce Drietoma až do Starého Hrozenkova je asi 18 km. Místy se člověk zadýchá při výstupu do kopce, ale většinou se jde po hraničním hřebenu Bílých karpát. Je třeba si s sebou vzít dostatek jídla a pití, pevné boty a připravit se na případný vítr a déšť, který umí být na hřebenu nepříjemný. Celkem vám pochod při pomalé chůzi i se zastávkami zabere 5-7 hodin.

Doporučuji přijet do Starého Hrozenkova autem nebo autobusem a odsud pak pokračovat

autobusem SAD Trenčín do obce Drietoma. Při přechodu státní hranice je třeba mít s sebou pas či občanský průkaz. Jízdní řády autobusových linek naleznete [zde](#).



TURISTIKA

Cyklotrasa Přírodou Bílých Karpat

Tato středně obtížná trasa vede od jihu po severní výběžek Bílých Karpat a umožní vám poznat členitou karpatskou krajinu s listnatými lesy a háji, pastvinami, květnaté orchideové louky, typické kopaničářské obce, sady s původními starými odrůdami ovoce, vzácné a chráněné druhy živočichů a rostlin. Trasa začíná ve Strážnici a pokračuje do Valašských Klobouk.

Vedení trasy:

[Strážnice](#)

[Radějov](#)

[Kněždub](#)

[Čertoryje, Národní přírodní rezervace, Kněždub](#)

[Hrubá Vrbka](#)

[Velká nad Veličkou](#)

Zahrady pod Hájem

Jazevčí

Búrová

Porážky

Velká Javořina

[Strání](#)

Nová hora

[Lopeník](#)

[Starý Hrozenkov](#)

[Žitková](#)

[Bojkovice](#)

[Luhačovice](#)

[Valašské Klobouky](#)

Naučná stezka Moravské Kopanice

Příroda, lidová kultura a historie v okolí Starého Hrozenkova a Žitkové.

- Starý Hrozenkov > Žitková
- délka 14 km
- 14 zastavení
- vhodná pro pěší i cyklisty

viz naskenovaná příloha – *NS Moravské Kopanice*

NS Okolo Hrozenkova

Starý Hrozenkov – Vápenice – Vyškovec – Žitková – Starý Hrozenkov

SLUŽBY

Rekreační středisko KORDÁRNA

Rekreační středisko KORDÁRNA ve St. Hrozenkově je přesně to pravé pro rodiny s dětmi, pro dětské tábory, ale i pro sportovně založené mladé lidi. Nachází se v srdci CHKO Bílé Karpaty a nabízí ubytování i možnost stravování.

Rekreační středisko KORDÁRNA se nachází na okraji obce Starý Hrozenkov, v malebném prostředí CHKO Bílé Karpaty. Nabízí ubytování v hlavní budově nebo v chatkách. Ubytovací kapacita hlavní budovy je 42 lůžek. Pokoje jsou dvou-, tří- nebo čtyřlůžkové se sprchovým koutem a WC. Je zde také k dispozici prosklená přednášková místnost, salonek s krbem, jídelna a speciální apartmá pro dvě osoby. Chatky jsou dřevěné, útulné a nabízejí ubytování pro dvacet lidí. Chatek je 5 a každá je čtyřlůžková. Koupelna a WC je společné v hlavní budově.

Rekreační středisko KORDÁRNA dále nabízí ubytování ve dvou větších chatách. Dřevěný srub Kamila má kapacitu 8 osob (3 pokoje), druhá chata pro 5 osob je zděná. Obě chaty mají vlastní kuchyňku a sociální zařízení. V areálu je sportovní hřiště a dva bazény.

V okruhu asi 150 m je fotbalové hřiště, přírodní koupaliště, ale také obchod s potravinami a benzínová čerpací stanice. Rekreační středisko KORDÁRNA je vhodné jak pro klidný oddech v krásném prostředí, tak i pro aktivní dovolenou. Množství turistických tras a cyklostezek přímo vybízí k toulkám po okolí. V blízkosti se nachází i zámek Nový Světlov s muzeem (15 km) anebo Trenčanský hrad (21 km). V rámci agroturistiky lze s místními soukromými zemědělci sjednat i jízdu na koni.

V rekreačním středisku je možno pořádat i různé společenské akce jako slavnostní hostiny, svatby, ale i obchodní schůzky či odborná školení a semináře.

Ceny na osobu a den:

Nocleh 150-200 Kč
Strava (plná penze) 160 Kč

Ceny jídla: v hodnotě 40-70 Kč

Ubytování lze objednat telefonicky na čísle **572 696 145**.

Motel TRIAL

Návštěvníkům Starého Hrozenkova anebo jen těm projíždějícím, kteří by si rádi na své cestě odpočinuli, nabízí své služby motel TRIAL. Je to moderní ubytovací zařízení, které je součástí čerpací stanice a motorestu sítě ČS TRIAL. Motel je situován na konci obce, přibližně 1 km od hraničního přechodu.

Nabízí ubytování v dvoulůžkových pokojích s možností přistýlky. Pokoje jsou zařízeny velmi pěkně, každý z nich má svou sprchu, WC a k dispozici je také televize. Ubytovací kapacita motelu je 36 lůžek v 10 podkrovních pokojích.

Ubytování lze zajistit i telefonicky na čísle **572 696 134**, fax. **572 696 285**
nebo na internetové adrese www.trial-cz.cz

kontakt na obec:

Starý Hrozenkov 3
687 74
tel.: +420/572 696 111
+420/572 696 144
fax: +420/572 696 132
e-mail OÚ: urad@staryhrozenkov.cz
e-mail podatelna: podatelna@staryhrozenkov.cz
e-mail starosta: starosta@staryhrozenkov.cz

turistické informační centrum:

Starý Hrozenkov – knihovna
tel., fax: 572 696 110
e-mail: knihovnash@hitech.cz

informační středisko pro rozvoj Moravských Kopanic o. p. s.:

Starý Hrozenkov 1, 687 74
tel., fax: +420/572 696 323
e-mail: iskopanice@razdva.cz

ZDROJE

www.staryhrozenkov.cz

LITERATURA

BARTOŠÍKOVÁ, Alena- HOLEČKOVÁ, Marie: *Za studánkami Bílých Karpat*. Nakladatelství MH 2006. s. 26-29, 60-67

SPATHOVÁ, Jana: *Nemovitě kulturní památky jižní Moravy*. Sv. 8. Brno 2000, s. 53-54

RNDr. KUČA, Pavel – RNDr. MÁJSKY, Jozef – Ing. KOPEČEK, František – RNDr. JONGEPIEROVÁ, Ivana: *Chráněná krajinná oblast' Biele/ Bílé Karpaty*. Ekológia 1992

Průvodce po Čechách, Moravě a Slezsku: Slovácko – Uherskohradištsko. Soukup & David 2006, s. 37-38

SIROVÁTKA, Oldřich: *Lidové balady na Slovácku*, sv. 2. Práce Slováckého muzea, Uherské Hradiště 1965

JILÍK, Jiří – Moarch “Miško” Eveno: *Rebelové proti všednosti*. Ottobre 12, 2003

POPELKA, Pavel: *Příběhy v písniích vyzpívané – lidové balady z moravských Kopanic*. Moraviapress, a. s. 1995